

MÉLTÁNYOSSÁG

7-11

10-es csoportok

40 perc

**EGY TISZTESSÉGTELEN
JÁTÉK NEM IS JÁTÉK
IGAZÁN**

E méltányosságról szóló gyakorlat célja, hogy az igazságtalanságot annak legvisszataszítóbb formájában mutassa be, amikor valakit az identitása vagy a személyes jellemzői alapján diszkriminálnak. A gyakorlat egy egyszerű játékkötlet köré épül. A versenyzők a dobókockákat használják, hogy az eredmény szerint lépjenek előre, amíg el nem érik a 20 méterre lévő célvonalat (rövidebb távolság is használható, ha fedett helyen játszottok). A játék 10 diákból álló csoportokkal játszható, mindenki felváltva dob és egyformákat lépve halad előre. A tanár normál dobókockákat és módosított kockákat is előkészít a játékhoz. A módosított kockákon a 4., 5. és 6. szám le van takarva. A különböző tanulók különböző kockákat kapnak olyan kritériumok alapján, mint a születési hónap, a nem, a magasság, a hajszín stb. A méltányosság fogalmát nem szabad a játék elején megvitatni, függetlenül attól, hogy a diákok mennyire nem értenek egyet a játék kialakításával. A méltányosság fogalmát ezután a játék végén meg kell megvitatni, amikor minden tanuló eléri a célvonalat.

A gyakorlathoz annyi dobókockát kell előkészítened, ahány tanuló vesz részt a játékban. Jobb, ha a gyakorlatot a szabadban végzitek, annak érdekében, hogy elegendő távolság legyen a kezdő és a célvonal között. A játék előtt a tanár különböző csoportokba osztja a tanulókat, a születési hónap, a hajszín, vagy a nem szerint. Ezt papíron kell megtenned, és nem szabad a tanulókat felvilágosítanod róla. A tanár ezután szétosztja a kockákat, például a fiúknak normál kockát, a lányoknak pedig torzított (fedett) kockát oszt, vagy a páratlan és páros hónapokban születettek közt tesz különbséget. Fontos, hogy ne tegyék közzé ezt az információt a tanulóknak. A tanárnak következetesen ki kell tartania a mellett, hogy a tanulók játszanak, mondván, hogy játsszanak azért, hogy a végén egy nagyon érdekes vitában vehessenek részt.

A tanulók minden 10-es csoportjában lennie kell különböző, személyes jellemzőkkel rendelkező tanulóknak. Ilyen csoport lehet például, hogy a barna hajú tanulók számára jár a normál kocka és fekete vagy szőke hajú diákok kapjanak torzított kockákat. A diákok elkezdnek dobni a kockáikkal balról jobbra. Statisztikailag a normál kockával (a 4., 5. és 6. szám elérhető) dobó diákok először a célvonalat érik el, míg a többiek lemaradnak. Javasoljuk, hogy több tízes csoportot indítson egyszerre, hogy többféle diszkriminációt, méltánytalan megkülönböztetést is alkalmazhasson. Amikor minden csoport befejezi a játékot, a tanár két csoportot alkot az egyik oldalon a „győztesekkel” és a másikon a „vesztesekkel”.

Amikor a játék véget ér, elkezdődhet az élmény megvitatása:

Kérdezd meg a tanulókat, ha élvezték-e a játékot. Próbáljon minél több választ kapni a diákoktól arról, hogy mi a véleményük, arról, hogy ki nyert és miért történhetett ez így arról, hogy ki nyerte a játékot, és miért történt ez így. A diákok valószínűleg felvetik a normál és torzított kockák kérdését. Megkérdezhetik, hogy miért vagy milyen alapon kaptak néhányan normál vagy torzított kockát. Kérdezd meg a tanulókat, hogy mennyire érezték magukat előnyös vagy hátrányos helyzetben, illetve, hogy gondoltak-e arra a játék során, hogy valami módon segítsenek valamelyik csoporttársuknak előrébb jutni. Kérdezd meg őket, hogy valamelyikük szeretné-e abbahagyni a játékot vagy nyíltan elítélni azt, illetve nyilvánosan kijelenteni, hogy ilyen módon nem hajlandó játszani tovább.

Figyelmesen meghallgatva az összes észrevételüket, mondd el a tanulóknak, hogy az, hogy normális vagy torzított kockát kaptak, azt egyéni jellemzőik alapján döntötted el, mint például a születési hónap, a magasság, a haj színe stb.

Végezetül, a tanulókat arra kell ösztönözni, hogy próbálják megfogalmazni, mi a méltányosság és a tisztességtelenség, és kérd meg őket, hogy gondoljanak a játékhoz hasonló példákra a valós életből.